

Інформаційна довідка
щодо забезпеченості освітньої субвенції у 2018 році
(підготовлено Мінфіном)

I. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

Починаючи з 2017 року освітня субвенція спрямовується на заробітну плату з нарахуваннями педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, а також педагогічних працівників професійно-технічних та вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, які викладають предмети згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти

Розрахунок освітньої субвенції здійснено відповідно до нової Формули (постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 №1088) виходячи з розрахункової кількості ставок педагогічних працівників, яка визначена на підставі навчального навантаження, розрахункової наповнюваності класів та навчальних планів, а також нормативної (розрахункової) заробітної плати педагогічних працівників.

Нормативна розрахункова заробітна плата розрахована з урахуванням підвищення соціальних стандартів, застосуванням максимальних розмірів надбавок та доплат вчителям, та необхідності виплати грошової винагороди та допомоги на оздоровлення у розмірах, визначених законодавством.

II. ВИДАТКИ

Освітня субвенція на 2018 рік передбачена у обсязі 60,6 млрд. грн. +10,8 млрд. грн., або +21,7% до касових видатків 2017 року (49,8 млрд. грн.), з них:

- розподілений обсяг – **59,6 млрд. грн.;**
- резерв коштів (до 1%) – **0,5 млрд. грн.;**
- нерозподілені видатки для непідконтрольних територій Донецької та Луганської областей – 0,5 млрд. гривень

Залишки коштів освітньої субвенції на рахунках місцевих бюджетів станом:

- на 01.01.2018 – **4,1 млрд. грн.** (станом на 01.04.2018 розподілено 2,3 млрд. грн., з них на заробітну плату – 0,4 млрд. грн.);

- на 01.05.2018 – **5,3 млрд. гривень.**

Місцевими бюджетами за рахунок власних доходів на виплату заробітної плати вчителів загальноосвітніх навчальних закладів станом на 01.04.2018 затверджено видатки у сумі **2,5 млрд. гривень.**

Додатковими джерелами для фінансування заробітної плати вчителів у 2018 році можуть бути:

- перевищення доходів загального фонду місцевих бюджетів за січень-травень поточного року у обсязі 17,4 млрд. грн. або на 24,1% у порівнянні з аналогічним періодом 2017 року;

- нерозподілені вільні залишки коштів місцевих бюджетів (станом на 01.05.2018) – 10,5 млрд. грн.;

- кошти, розміщені місцевими радами на депозитних рахунках в банках (станом на 01.06.2018) – 16,0 млрд. грн.;

- базова дотація – 8,2 млрд. грн.,

- стабілізаційна дотація – 200,0 млн. гривень

- нерозподілений обсяг освітньої субвенції (резерв та нерозподілені видатки для непідконтрольних територій Донецької та Луганської областей) – 1,1 млрд. гривень.

III. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Асоціація міст України порушує питання про недостатність коштів освітньої субвенції для закладів загальної середньої освіти у зв'язку із застосуванням нової Формули в окремих місцевих бюджетах.

За даними АМУ, додаткова потреба на 2018 рік складає 4,4 млрд. гривень.

В той же час за даними Департаментів фінансів обласних державних адміністрацій додаткова потреба на 2018 рік складає 3,2 млрд. гривень.

У зв'язку із застосуванням нової Формули видатки освітньої субвенції для закладів загальної середньої освіти складаються:

- 1) менше касових видатків 2017 року – 40 бюджетів;
- 2) зростання до 30% до касових видатків 2017 року – 366 бюджетів;
- 3) зростання від 30 до 50% до касових видатків 2017 року – 352 бюджети;
- 3) більше ніж на 50% касових видатків 2017 року – 242 бюджети.

IV. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА НЕЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ВИДАТКІВ НА ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

1. Неоптимальна та неефективна мережа бюджетних установ

Довідково: у 2017/2018 н.р. в Україні функціонує 282 малокомплектні школи I ступеню, в кожній з яких навчається менше 10 дітей, або майже кожна п'ята школа; 483 малокомплектні школи I ступеню, в кожній з яких навчається від 10 до 19 учнів, або кожна третя школа; 955 шкіл I–II ступенів з кількістю 40 і менше учнів, або кожна четверта школа; 2301 малокомплектна школа I–III ступенів, в кожній з яких навчається менше 100 дітей (кожна четверта школа).

2. Вартість навчання одного учня по регіонах суттєво відрізняється

Довідково: середня вартість навчання одного учня у 2017/2018 навчальному році складає 14,9 тис. грн. на рік.

У 246 адміністративно-територіальних одиницях вартість навчання перевищує середню по Україні і становить від 23,0 тис.грн. до 36,1 тис.гривень. Найбільша кількість бюджетів з «найдорожчою освітою» у Чернігівській області: Срібнянський р-н – 27,2 тис. грн., Семенівський р-н – 27,0 тис. грн.; Дніпропетровській області: Синельниківський р-н – 36,1 тис. грн., Новопавлівська отг – 26,2 тис. грн., Українська отг – 26,5 тис. грн., Запорізькій області: Гірсівська отг – 27,9 тис. грн., Приазовський р-н – 25,1 тис. грн., Полтавській області: Пришибська отг – 27,8 тис. грн., Козельщицький р-н – 25,5 тис. грн.; Сумській області: Охтирський р-н – 27,1 тис. грн., Тростянецький р-н – 25,9 тис. гривень.

3. Щорічне зменшення наповнюваності класів у загальноосвітніх навчальних закладах

Довідково: якщо в 2005/06 н.р. наповнюваність учнів складала 20,4 особи на 1 клас, то у 2017/18 н.р. цей показник вже на 7,3 відсотка нижчий і становить 18,9 учнів на 1 клас.

Довідково: у 2017/2018 н.р. у формульному розрахунку освітньої субвенції застосовується розрахункова наповнюваність класів, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 №1088. Оскільки, на даний час фактична

наповнюваність класів у загальноосвітніх навчальних закладах значно менше розрахункової, здійснюється надлишкове утримання 5209 класів.

За розрахунками утримання такої кількості додаткових класів призводить до неефективного використання коштів в обсязі 1,9 млрд. гривень.

4. Значна кількість педагогічного персоналу

Довідково: у 2005/2006 н.р. кількість учнів складало 5399,2 тис. осіб, тоді як у 2017/2018 н.р. – 3921,7 тис. осіб, що на 27,4 відсотка менше. Кількість вчителів в загальноосвітніх навчальних закладах скоротилася при цьому на 19%.

Якщо у 2005/2006 н.р. показник співвідношення кількості учнів на одного педагогічного працівника складав 10, то на початок 2017/18 н.р. – вже 8,9.

При цьому за даними Організації економічного співробітництва та розвитку середній показник співвідношення кількості учнів на одного педагогічного працівника у таких країнах як Нідерланди – 14,4 учня на 1 вчителя, Фінляндія – 13,2 учня, Болгарія - 12,6 учня, Китай – 13,5 учня, Румунія – 12,1 учня, Угорщина – 10 учня, Молдова – 9,2 учня, Японія – 18,1 учня, а в Індії – 28,5 учнів на 1 вчителя.

5. За твердженням АМУ недостатність коштів освітньої субвенції в окремих бюджетах пов'язано із поділом класів на групи при вивченні окремих предметів, годинами індивідуального навчання, наповнюваністю класів національних меншин тощо, що не враховує нова Формула

Довідково: відповідно до наказу МОН від 20.02.2002 №128 при вивченні окремих предметів занадто великі класи (у міській місцевості з кількістю понад 27 учнів) мають поділятися на групи, що відповідно потребує залучення більшої кількості ставок вчителів та видатків на оплату їх праці.

V. ПРИЙНЯТІ РІШЕННЯ ДЛЯ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ

1. З метою збільшення обсягів освітньої субвенції, виходячи з факторів, які не пов'язані із застосуванням нової Формули, прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2018 № 316 “Про перерозподіл обсягу освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2018 році”, яким здійснено перерозподіл освітньої субвенції в загальному обсязі 25,3 млн. грн., зокрема, збільшено видатки для місцевих бюджетів Дніпропетровської області в обсязі 11,6 млн. грн. (бюджет м. Жовті Води – 4,5 млн. грн., отг. смт. Межова – 7,1 млн. грн.), Івано-Франківської області – 10,0 млн. грн. (бюджет м. Болехів – 6,0 млн. грн., м. Яремче – 4,0 млн. грн.), Хмельницької області – 3,7 млн. грн. (Славутський район – 2,0 млн. грн., отг. смт. Чемерівці – 1,7 млн. грн.).

2. З метою недопущення виникнення заборгованості із виплати заробітної плати, відпускних та допомоги на оздоровлення педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів здійснено наближення видатків освітньої субвенції для бюджету м. Коломия (Івано-Франківська область) на червень в обсязі 6,0 млн. грн.; м. Нова Каховка (Херсонська область) на травень-червень в обсязі 6,7 млн. грн.; отг. смт. Чемерівці (Хмельницька область) на червень в обсязі 1,3 млн. гривень.